

Frimærkesamleren

The Danish Stamp Collector

Nr. 3 · April 2017 · 75. Årgang

*Luftpostsamleren
Frimærkeudstillinger
At samle RUSLAND
Nordvestsjællandske jernbaner
De sønderjyske julemærker
Letlands første frimærker*

TEGN ABONNEMENT PÅ GRØNLAND

Og få en ældre årsmappe, der
ikke længere er til salg
– UDEN BEREKNING!

Nogle af fordelene, når du abonnerer på
Grønland:

- Gratis medlemsblad – Greenland Collector
– fremsendes 3 gange årligt.
- Gratis ombytning af frimærker op til 300
kroner om året.
- Frankering og afstempling på alle forsen-
delser fra os
- Og meget mere...

På **www.stamps.gl** kan du administrere dit
abonnement online.

Her kan du se og købe alle vores produkter,
foretage online-betaling med kreditkort,
tjekke din konto hos os, m.m.

Kontakt os i dag og opret
(eller udvid) dit abonnement på POST
Greenlands årsmapper. Så får du en
ældre årsmappe tilsendt som gave
uden beregning!

Grønland er et „ungt“ frimærkeland. Først så
sent som 1938 udkom det første grønland-
ske frimærke. At samle Grønland er derfor
en relativt overskuelig opgave.

Og så koster det ikke så meget. For vi udgi-
ver kun 22 til 24 frimærker om året. Så for
kun godt DKK 700 årligt holder du din Grøn-
landssamling komplet.

Benyt dig af dette enestående tilbud. Opret
abonnement på grønlandske årsmapper.
Mærk din abonnementsoprettelse: „AFA Års-
mappekampagne“

stamps.gl
facebook.com/stamps.gl

POST Greenland, FILATELIA
Postboks 121 • 3913 Tasiilaq • Grønland
Tlf.: +45 7026 0550 (til dansk landstakst)
Fax: +299 98 14 32 • E-mail: stamps@telepost.gl
Dette tilbud gælder til og med 31. november 2017

75. årgang - Nr. 3 - April 2017

Frimærkesamleren udkommer med 6 numre årligt, i månederne februar, marts, april, august, oktober og december.

Redaktion: Anders L. Petersen og Thomas Petersen.

Mail: redaktion@frimærkesamleren.dk.

Årsabonnement:

Danmark, basis..... kr. 250,-
Danmark inkl. 3 petitannoncer ... kr. 325,-
Nordiske lande, basis..... kr. 300,-

Betaling: Jyske Bank

Reg. nr. 5023 kontonr. 0001034765

Til brug i udlandet:

IBAN DK 23 5023 0001 0347 65

SWIFT: JYBADKKK

Adresseændringer mv. meddeles til:

Bogholderiet, Poppel Allé 35, 3500 Værløse.
Tlf. 44 44 34 12 – mail: fp@fpstamps.dk

Copyright:

Artikler publiceret i Frimærkesamleren er forfatterens og Frimærkesamlerens ejendom. Gengivelse af artikler i trykte eller elektroniske medier må kun ske med redaktionens skriftlige tilladelse.

Artikler, beretninger og redegørelser i bladet står for de enkelte forfatters egen regning og er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller foreningens mening.

ISSN 0016-1438

Produktion:

eurographic

Skovalleen 30A, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 27 88 10 80. Mail: bj@eugr.dk

Kære læser

Frimærkesamleren har igennem længere tid markeret sig i forhold til etik og moral i filateli-en, og blandt andet påpeget, at auktionshusene spiller en ikke uvæsentlig rolle i denne sammenhæng. Derfor er det glædeligt, at vi som samlere nu begynder at se en positiv ændring, bedre beskrivelser af lots og begrænsninger for indleverere af materiale, der er fremskaffet uretmæssigt ved misbrug af klicheer og andet tyveri fra postvæsenet.

For nylig er nogle lots med materiale fra PostDanmarks sikkerhedstrykkeri blevet forsøgt solgt hos Bruun Rasmussen. Det viste sig at være materiale, der uretmæssigt var fjernet fra trykkeriet. PostNord og Post

Greenland gjorde efterfølgende krav på dette materiale, og fik det retur, og der blev dermed sat en stopper for den hvidvaskning, der ellers ville blive resultatet. Vi må som samlere løbende være opmærksomme på lignende tilfælde og sikre, at også postvæsenet lever op til det ansvar, vi som faste kunder må kunne forvente af dem.

Det er også glædeligt, at den organiserede filateli, repræsenteret af Danmarks Filatelist Forbund, Samarbejdende Frimærke Klubber og Frederiksberg Frimærke Forening, har fundet sammen og har udsendt en fælleserklæring med det primære formål at hæve moralen i egne rækker og modvirke fup og svindel. Se fælleserklæring side 30.

Det er Frimærkesamlerens håb, at denne aftale og dette initiativ vil sætte sig varige spor, så vores fælles energi nu kan bruges på en konstruktiv udvikling af dansk filateli og til at udbrede interessen for vores hobby.

Frimærkesamleren lader dette smukke nye frimærke ledsage kære læser denne gang.

Redaktionen

VF

WWW

auktion

vf-auktion.dk

- Online auktioner
- Gratis auktionskatalog
- Over 10000 lots hver måned

Haydnsvej 2, 4. sal DK - 2450 København SV
Tlf. (+45) 36 16 00 84 - auktion@vf-auktion.dk

De danske frimærkeklubbers udstillinger

Af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

1976

Hafnia 76

Fortsat fra forrige nummer...

Der var ærespriemie til følgende danske eksponater:

- T. Geill – guldmedalje for "Dansk Vestindien"
- S. Wiegand Hansen – guldmedalje for "Norge"
- K. E. Reddersen – vermeil for "Danmark 1851-1863"
- J. Haff – sølv for "Danmark 1820-1875"
- K. Hansen – sølv for "Danmark. Udgaverne 1851-1863 samt tofarvede skillings- og øremærker"
- Toke Nørby – sølv for "Danmark. Provisorier fra 1955-1956"
- K. E. Mohr – sølv for "Danmark. Tildeling af poststempler i hertugdømmerne 1845-1864"

Der var også guldmedalje til F. Orbán for "Ungarn 1871-1899".

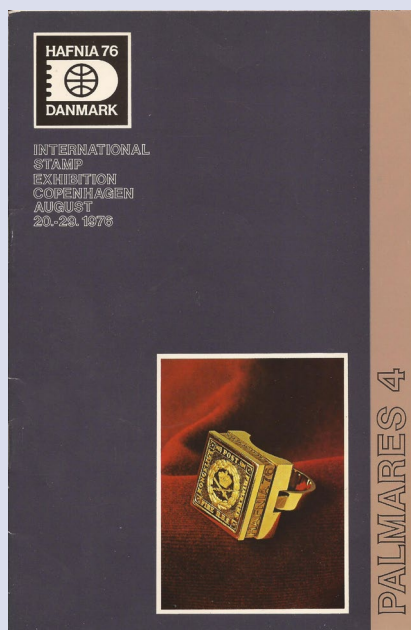
I klassen motivsamlinger fik det bedste præmierede eksponat stor guldmedalje, nemlig H. Paikert, Vesttyskland, for "Verdenspostunionen". Fire danskere deltog i klassen. Der var sølv til E. Rasmussen for "Postbefordring gennem tiderne" og til A. Just Olesen for "Hesten". A. Nielsen, der deltog med "Europæisk rumfartsfilateli" og J. Jørgensen, der viste "Fiskerei" modtog begge diplom.

Ungdomsgrupperne var delt op i aldersklasserne 14-15 år, 19-21 år og 22-25 år. Hele to danskere gjorde sig bemærket og modtog den højeste præmiering vermeil. Det drejede sig om C. Aa. Møller med "Danmark. Specialsamling fra 1851" og L. Svendsen med "Danmark 4 Sk. 1864". Begge deltog i gruppen for udstillere fra 19-21 år. De andre præmietagere med vermeil var Ch. Zehnenhofer fra Østrig med "Bosnien og Herzogowina" (16-18 år), R. J. Newton fra England med "De britiske traktathavnes postkontorer i Kina og Japan" (19-21 år) og R. Shahi fra Indien

med "Indien. Generalsamling fra den 19. århundrede af præfilatelistiske breve, 1854 litografier, tidlige udgaver med varianter" (19-21 år).

Litteraturklassen var delt op i filatelistiske bøger, brochurer og studier, filatelistiske tidsskrifter herunder anden filatelistisk litteratur og kataloger. Ingeniør Emil Votocek fra Tjekkioslovakiet fik den eneste guldmedalje i klassen for "Monografie no. 13". P. Bloch-Poulsen og B. Lundh modtog vermeil for deres fælles håndbog "4 skilling 1854". S. Wiegand Hansen med "Om at samle norske posthornstempler", P. Laursen med "Om at samle svenske båndmærker" og S. Magnusson med "Om at samle tofarvede" modtog alle forsølvet bronze. Bronze var der til E. H. Hansen for "Dansk Vestindien", til M. Meddom for "Om at samle små kvadrater" og til O. Pedersen for "Om at samle våben-type".

Juryens lykønskning til danskere tilfaldt B. Lundh for "Danmark. Specialsamling af FIRE R.B.S." og for "Danmark. Posthistorisk samling 1678-1870", P. Bloch Poulsen for "Danmark. 4 Skilling 1854-udgaven" og S. Wiegand Hansen for bogen "Om at samle norske posthornstempler".

Præmieuddelingerne blev foretaget ved palmares festbanketten fredag den 27. august 1976.

Det 36 sider store Palmares skrift indeholder talerne fra åbningen på både dansk og engelsk, billeder af ærespriemierne, fotos fra udstillingen, en liste over ærespriemierne og en præmieliste.

Alle samlinger blev returneret uden tab eller beskadigelse.

Inventaret på postkontor K 5, Østerport i København, blev i 1974 nedtaget og overført til Holstebro til opbevaring. På Hafnia 76 blev inventaret opstillet til brug for personalet fra sekretariatet. Billedet stammer fra en tidligere lejlighed.

Sekretariatet afsendte i dets levetid ca. 45.000 breve, 5.000 forsendelser, der var indsendt til afstempling og 92.000 konvolutter med posthistorie.

Bella Centret, der lagde plads til udstillingen, fik stor ros for arrangementet. Frimærkerne blev beskyttet mod direkte sollys og luftkonditioneringen gjorde at de ikke blev udsat for varme.

Entreen inklusiv hafniablok III var 15 kroner. Partoutkort kostede 75 kroner med adgang til at købe fem blokke. Besøgstallet anslås til at være omkring 60. – 65.000.

I to år op til udstillingen havde 100 frivillige ydet en stor indsats og under selve udstillingen hjalp 300 frivillige til. Hafnia 76 gav et overskud på godt to millioner kroner. Det var i høj grad samlerne, der var med til at sørge for

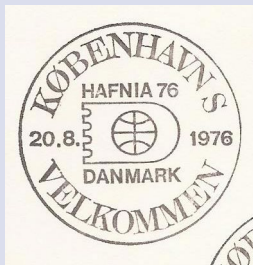
overskuddet. Salget af de tre miniark gav en indtægt på 7,8 millioner kroner. Det posthistoriske materiale (Colding brevsæt og mapper) gav over 1. million kroner.

De 2 millioner blev delt ligeligt mellem Bella Center A/S og filatelisterne.

Særstempel 1

Hver af udstillingens 10 dage fik sit eget "navn" og sit særlige dagstempel.

20. august 1976 – Velkommen til Hafnia 76

Velkomststemplet har i midten Hafnia 76's bomærke.

Særstempel 2

21. august 1976 – Den vingede posts dag

Dette og resten af temadag-stemplerne undtagen for den 27. august har i randen "KØBENHAVN S HAFNIA 76". I midten ses en due.

Særstempel 3

22. august 1976 Postbefordringens dag

En postrytter ses i midten af stemplet.

Særstempel 4

23. august 1976 – Færøernes dag

I midten af stemplet er der bygninger fra Færøerne.

Særstempel 5

24. august 1976 Grønlands dag

Hovedet af en isbjørn ses i midten af særstemplet.

Særstempel 6

25. august Røde Kors' dag

I midten er der en gengivelse af bagenden af en Røde Kors lastbil.

Særstempel 7

26. august 1976 – Brevets dag

Et brev med adressen "HAFNIA" og to frimærker ses i midten af stemplet.

Særstempel 8

27. august - Frimærkekunstnernes dag

I midten er der en tegning af en sommerfugl, der spejler sig. Tegningen er udført i én streg. Teksten i randen er "KØBENHAVN S HAFNIA 76 27.8.76 FRIMÆRKEKUNSTNERNES DAG"

Særstempel 9

28. august 1976 – Børnenes og familiens dag

En stiliseret tegning af en familie ses i midten.

Særstempel 10

29. august 1976 – FN – alle nationers dag

FN's bomærke er gengivet i midten af stemplet.

Særstempel 11

I det arbejdende jernbanepostbureau i en udstillet jernbanevogn anvendtes et særligt stempel:

I randen ses "KØBENHAVN S JRB. PST.EXP" og i midten "23 / 8 / HAFNIA / 76".

Særstempel 12

På Hafnia 76 havde S.J.S. en juniorstand, hvor børn i alderen 6-16 år lærte alt om at samle frimærker. Hele 100 kg frimærker blev afvasket, tørret og sorteret. Der blev arrangeret tegnekonkurrencer og gættekonkurrencer. Der var tilknyttet et postkontor, hvor særstempellet blev anvendt som et sidestempel.

I midten ses S.J.S.'s bomærke og i randen "HAFNIA 76 BØRNEPOSTKONTORET".

Særstempel 13

På det arbejdende FN-postkontor, der var opstillet i samarbejde med den danske FN-kommando, kunne man få sine forsendelser afstemplet med et feltpoststempel. Teksten i randen er "DANCON UNICYR" og i midten datoen.

Særstempel 14

Sammen med FN stemplet blev der anvendt et sidestempel i blå med FN's

bomærke i midten og med teksten "HAFNIA 76 UNICEF" i randen.

Særstempel 15

Francostempel med Hafnia 76 og Bella Centerets bomærke i rødt. Anvendelsesperioden kendes ikke. Her er det anvendt på en forsendelse med et frimærke, der er afstemplet den 25. august 1976.

Særstempel 16

SAS foretog den 24. august 1976 en flyvning fra Uruguay til København. Primærkerne blev afstemplet med stempel med teksten "HAFNIA 76 / SAS / SK 958 / 24-8-76 / CORREOS del URUGUAY".

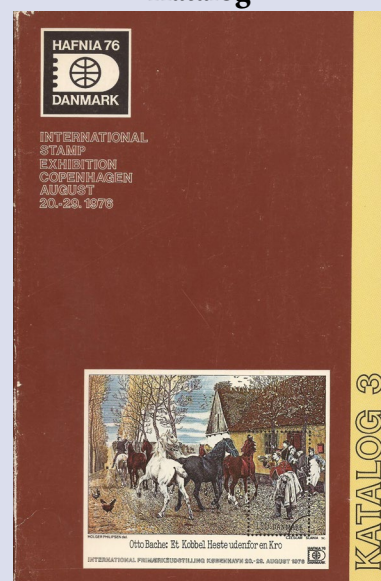

Særkonvolutter

Hafnia 76 udgav ikke selv officielle særkonvolutter. Det benyttede firmaet Fritz Neve sig af ved at tilbyde særkonvolutter trykt i fire farver til hver dag under Hafnia 76. Primærkeklubben Sydvest fik fremstillet en konvolut, der gjaldt for al-

le dagene. Som det under særstemplerne fik SAS også lavet en konvolut.

Katalog

Kataloget er på 308 sider. Det indeholder en fyldig udstillerliste. Af filatelistiske artikler kan nævnes "The Stories Behind the Three Hafnia Miniature Sheets" af Hans Ehlers Jessen, "Færøerne" af Eric Wovern, "Prøveren og A.I.E.P." af Simon Rietveld, "Post, aviser og nyheder" af Ib Eichner-Larsen, "De danske Scheitzer-retoucher" af P. Bloch Poulsen, "Sjældne omvendte rammer" af Lasse Nielsen, "Blok III, efter levende model" af Holger Philipsen og "Postryttere og dansk presse" af Ib Eichner-Larsen. Kataloget er affattet på dansk, engelsk, tysk og fransk.

Deltagelse af udenlandske postvæsener

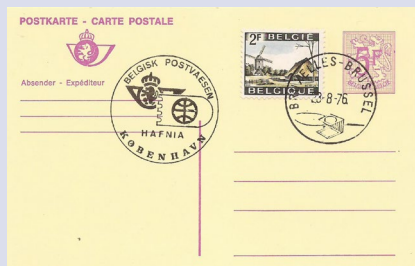
Mange postvæsener fremstillede frimærker, særstempler og særkonvolutter i anledning af Hafnia 76.

Bolivia og Ungarn udgav frimærker med Hafnia 76 inden udstillingens åbning (se tidligere).

Landene er nævnt i alfabetisk rækkefølge:

Belgien

Sidestempel og særkort

Canada

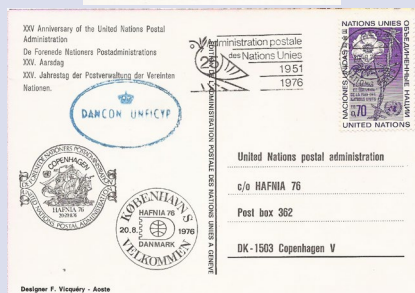
Særstempel

Cuba

TMS-stempel og særkonvolut.

Forenede Nationer

Særstempel og særkort

Sidestemplet er fortrykt på kortene. Der er frankeringer fra FN i New York og Geneve.

Færøerne

Kort med særstempel
Postverk Føroya benyttede ikke særstempel, men havde på udstillingen opstillet en postkasse til frankerede forsendelser. Disse blev sendt med skib til Tórshavn for derefter at blive annulleret med stemplet "ÚR DANMARK" og et dagsstempel.

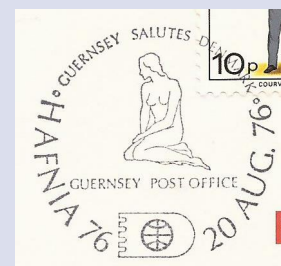
Grønland

Særstempel

Det grønlandske postvæsen havde opstillet en postkasse, hvorfra forsendelser blev fragtet til Sdr. Strømfjord i Grønland og afstemplet.

Guernsey

Særstempel og særkort

Holland

Særstempel

Island

Sidestempel

Fortsættes...

At samle RUSLAND

Introduktion

Af Erik Hansen (Ruslandssamlerforeningen)

Det at samle Rusland og Sovjetunionen kan godt være lidt af en udfordring. Det er et meget stort område både geografisk og samlemæssigt. Heldigvis kan det opdeles i perioder og/eller områder, men lad mig indledningsvis fortælle lidt om Ruslandssamlerforeningen.

Jeg var selv med til den stiftende generalforsamling den 16. februar 1989, og der er 7-8 medlemmer fra den tid, der fortsat er aktive i foreningen.

Igennem årene har foreningen, udover danske medlemmer, haft medlemmer fra USA, Canada, Holland, Tyskland samt de nordiske lande, ligesom vi har udvekslet medlemsblade med bl.a. Canada og Tyskland.

Flere af de nuværende medlemmer har udstillingserfaring på alle niveauer – fra klub, national, nordisk til verdensplan. Senest har medlemmer udstillet på TAK16 og KPK129. Tilsammen har foreningens medlemmer en meget stor viden om ikke kun Rusland, men også Finland og de baltiske lande.

Et af foreningens store aktiver er Ruslandssamleren, der er foreningens medlemsblad. Siden 1989 er det blevet til 82 udgaver med hver ca. 30 A4 sider. Det er efterhånden svært at finde nye emner, men det er fortsat intentionen, at medlemsbladet skal udkomme 2 gange om året. I starten var illustrationerne i sort/hvid, og enkelte emner har været taget op igen med illustrationer i farver, klare scanninger og forstørrelse af bl.a. stempel-detaller v.h.a. digitalt mikroskop.

DFF, som foreningen aldrig har været medlem af, spurgte for et par år siden om muligheden for at få et komplet sæt medlemsblade til deres bibliotek. På omkring samme tidspunkt fik vi en tilsvarende anmodning fra The Royal Philatelic Society i London, og det lykkedes at samle 2 sæt. Der er indgået aftaler, så de begge fremover får de nye medlemsblade. Et komplet sæt fra et tidligere medlem blev solgt på auktion i Danmark i 2016 for 2.450,- kr. + det løse, så det fortæller lidt om interessen for at indhente viden om området.

I 2014 udkom Ruslandssamleren som et festskrift på 112 sider i anledning af foreningens 25 års jubilæum. Det russiske tidskrift FILATELI, der havde fået et eksemplar, brugte en side til at analysere og kommentere festskriftet, ligesom festskriftets forside var gengivet på FILATELI's forside. Det var vi i foreningen lidt stolte af.

Ruslands første frimærke udkom i 1858, utakket og med vandmærke.

Den klassiske del af Rusland, også benævnt Zar-perioden, har en dobbelthovedet ørn samt et posthorn som en del af motivet i alle brugsmærker. I 1884 blev de russiske telegrafkontorer lagt sammen med postkontorerne, og fra og med 1889 udgaven ses der bag posthornet 2 lynstråler (telegrafsymbol).

Fra 1866 til 1909 blev der anvendt enten vandret eller lodret stribet papir med vandmærke i form af bølgelinier og bogstaver.

De næste 3 illustrationer viser 1 rubel på vandret stribet papir, og på forstørrelsen ses posthornet med lynstråler under ørnen. De vandrette striber ses tydeligt på en sort baggrund, og de 2 bølger er en del af vandmærket.

Den klassiske periode er, set med mine øjne, den mest spændende, hvor der virkelig kan "arbejdes" med de enkelte udgaver. Ruslandssamlerforeningens jubilæumsnummer 60, på 50 sider, omhandler fx udelukkende 1909 brugsudgaven med et såkaldt lakmønster på forsiden.

I perioden udgives der udover brugsmærkerne 2 serier med tilægsværdi samt en billedserie for at fejre Romanov-huset 300 års jubilæum.

Zar-perioden med Zar Nikolaj II og hans familie sluttede den 17. juli 1918, hvor de blev dræbt af bolschevikker i Patiev House i Ekaterinburg. Zaren var blevet tvunget til at abdicere i marts 1917.

Op til revolutionen 1917 udsendtes der provisorier, ligesom en mangel på småmønter betød, at der blev fremstillet nødpenge, hvor det var de originale frimærkeklicheer, der blev anvendt på kartonpapir med bagsidetryk og uden gummi. De findes selvfølgelig postal anvendt, selvom det ikke var tilladt.

I princippet slutter den klassiske periode med udgivelsen af den såkaldte Kerenski-udgave i 1917, men de tidligere udgaver var gyldige og blev brugt til omkring 1922.

Brugsmærkerne i kopek-værdierne er alle trykt i ark á 100 mærker, hvor arket er opdelt i 4 blokke á 25 mærker med mellemstykker. 1. blok er mærkerne 1-25 og 2. blok 26-50, men desværre tæller nogle kilder på tværs af arket, så mærkerne 6-10 er i 2. blok. Det skaber forvirring. Der er meget få pladefejl, men varianter i form af forskydninger af mærkebilledet, i de klassiske udgaver. Medarbejderne på statstrykkeriet i St. Petersburg var dygtige. Det betyder også, at farvevariationerne ligger meget tæt i de enkelte tryk, og mange gange er det nødvendigt med ark eller arkdele med pladenumre eller farvestriber i marginalerne for at adskille trykkene.

Efter 1915 var kvaliteten og kontrollen af frimærker ikke særlig omhyggelig grundet mangel på kvalificeret arbejdskraft. Det resulterede i en del "varianter" og "afarter".

Illustrationen viser 15 kopek utakket, 1909 udgave, 4. trykning, med lakmønster, i en 25-blok (pos. 51-75) med farvestreg og oplagsnummer 3. Blokken har randvandmærke i venstre side bestående af trekanter i et kædemønster.

Et af de helt spændende områder i den klassiske periode er poststemplerne. Det kræver dog en vis indsigt i det kyrilliske alfabet og forskellige forkortelser. Det tidligere viste 1 rubel er afstemplet den 13. marts 1901 i Kronstadt, St. Petersburg amt, der er forkortet СПБУРГ. Г. (SPBURG) og det sidste Г. (G) står for Guberniya / Gouvernement, eller amt som jeg vælger at kalde det. Ved at identificere poststemplerne får samleren indblik i det geografiske, men udfordringerne her er de mange ændrede by- og stednavne. Langt de fleste byer i det nuværende Polen, der jo var en del af Zarens rige, har nye navne. Zarens rige var inddelt i ca. 100 amter, der igen var opdelt i kredse. Kronstadt er en kredsby i St. Petersburg amt. I en oversigt over postkontorer i Zarens rige udgivet af Kiryushkin og Robinson i 1999, er der oplistet 25.198 (femogtyvetusinde) postkontorer. En stempselsamling er nok ikke lige det de fleste går i gang med. De samme forfattere har også udgivet en bog med en introduktion og guide til stempelområdet og en bog med alle jernbanekontor- og bureaustempler. Rusland har også anvendt stumpe stempler og nummerstempler.

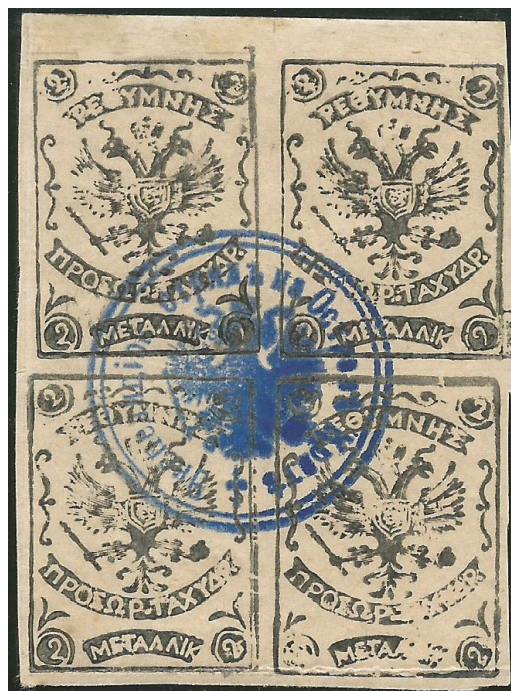
Det kan være svært at få et helt banegårdsstempel på kopekværdierne, men fx kan det ses, at dette 7 kopek mærke er afstemplet den 22. marts 1914 på banegård vest i Dvinsk, der i dag hedder Daugavpils og ligger i Letland.

Der er ikke så mange forskellige posttakster i perioden, men til gengæld er den militære postcensur mellem 1914 og 1918 meget omfattende, herunder anvendelse af laksegl. Heldigvis er der hjælp at hente i en bogudgivelse af Speeckaert, og det mere omfattende værk, i 2 bind, af Skipton og Michalove. Flere bøger og specialkataloger omhandler posten i St. Petersburg. Uden speciallitteraturen, herunder udgaver af Ruslandssamleren, er det svært at komme videre fra en almindelig katalogsamling, men hvorfor ikke forsøge? Ruslandssamlerforeningen har ydet bistand til flere ikke-medlemmer i forbindelse med udstillings-samlinger.

Det bør også nævnes, at Rusland frem til 1918 benyttede den julianske kalender, modsat de fleste andre lande, der benyttede den gregorianske kalender. Forskellen er 12 dage for år 1900 og 13 dage efter. Hvis et brev fra Rusland til Danmark er afstemplet den 2. april 1898, skal der lægges 12 dage til, dvs. den 14. april 1898 i Danmark. Hvis brevet er ankomststemplet den 17. april, har det altså været 3 dage undervejs og ikke 15 dage.

Til den klassiske periode hører også de russiske postkontorer i Kina, Levanten og på Kreta. Dertil kommer skibstrafikken i Sortehavet og Middelhavet, og postruterne på floderne i Rusland. Det sidste er ikke nemt, og det er svært at skaffe materiale, uden at man skal have den store pung op af lommen.

Illustrationen viser en 2 metallik (værdiangivelse) 4-blok russisk post på Kreta, 1899 udgave, med blåt kontrolstempel (ikke poststempel). Kontrolstemplets tekst er, oversat til engelsk, "Russian Expedition Army Crete".

Et spændende samleområde er de såkaldte borgerkrigsudgaver mellem 1918 og 1920. Der var udgaver og overtryk fra de forskellige hærchefer og forskellige dele af Rusland eller Sovjetunionen, men til perioden hører også den britiske besættelse af Batum, Armenien, Azerbajjan og Dagestan. Her vil det nok være en fordel at læse lidt historie for at forstå udgivelsespolitikken og placere de enkelte områder geografisk.

Grundmærket på den viste 25-blok er trykt i Novoherkassk i 1919 til brug i det sydlige Rusland under general Denikin, men det sorte overtryk 5 rubler på 35 kopek grundmærket viser, at dette mærke var til brug i 1920 på Krim-halvøen under general Wrangel. Påtrykket i arkranden fortæller: "Ekspedition for fremstilling af værdiblanetter V.V.D. i Novoscherkassk".

Vi er også inde i en inflationsperiode, der i sig selv giver udfordringer. Portotakster fra 1917 til 1922 er angivet i Zarperiodens rubler, men fra 1. oktober 1922 til 1. december 1922 i nye 1922 rubler og fra 1. januar 1923 til 15. september 1923 i nye 1923 rubler. Fra 1. oktober 1923 til 16. september 1924 i USSR rubler. Udover de mange takstændringer op til 1925 er der også fra 1922/23 særlige luftposttakster.

Inflationsperiodens frimærkeudgaver i Sovjetunionen fra 1917 til 1923 som Ruslands Socialistiske Føderale Sovjet Republik og fra 1923 som Unionen af Sovjet Republikker (USSR) er også udfordrende for en samler. En meget spændende serie fra den tid er den såkaldte standard-udgave med motiver af en arbejder, en bonde og en soldat. Udgaven strakte sig over flere år

med de samme motiver, men med forskellige slags tryk, papir, farvenuancer, takning m.v.

Fra omkring 1930 bliver Sovjetunionen mere "roligt" for en samler, men antallet af udgivelser er stort. Man kan vælge fx at stoppe sin samling i 1961, hvor der kom en ny valutareform. Selvfølgelig kan man bruge Afa-kataloget til at starte med, men jeg vil foreslå Michel eller Stanley Gibbons, der begge har udgivet specialkataloger for Rusland/Sovjetunionen.

Katalogprisen på mange af frimærkerne, selv i den klassiske periode, er meget overkommelige. De er endda billige, og flere værdier bliver ind i mellem udbudt i bundter. Der er selvfølgelig dyre mærker, ligesom der er mærker, der ikke står til særligt meget, men som er svære at få fat på.

Til sidst er billedpostkort der er frankeret med 1 kopek som lokal tryksag, afsendt fra Kiev den 19. november 1906. Taksten for indenrigs postkort var 3 kopek fra april 1879 til den 21. september 1914, hvorfor der skal betales 4 kopek i strafporto. Det ses håndskrevet i det ovale stempel, hvor der øverst står DOPLATIT (strafporto) og Kiev nederst.

Til allersidst 35 kopek 1909 udgave (ikke almindelig som single) på brev sendt anbefalet den 24. december 1917 fra Signakh, Tiflis (grøn stempelfarve), til Rakow, Minsk, ankomst den 23. januar 1918. Frimærket er placeret på brevets bagside som en slags "segl", hvilket ses ind i mellem. Landsportotakst fra den 15. august 1917 til den 28. februar 1918 var 35 kopek for anbefalet brev 1. vægklasse.

Signakh eller Signaki er beliggende i det østlige Georgien, og Rakow eller Rakaw er beliggende i Hviderusland. God fornøjelse og held og lykke.

Letlands første frimærker

Trykt på for hånden værende papir, generalstabskort, cigaretpapir, pengesedler m.m.

Af Per Fæster Sørensen (FFF)

I løbet af 1. verdenskrig blev Letland, som havde været en del af Rusland siden slutningen af 1700-tallet, erobret og besat af Tyskland, som ved krigens afslutning ønskede at bevare Letland som en del af Tyskland. Det lykkedes ikke, da lettiske politikere etablerede et folkeråd, og med støtte fra England proklamerede dette råd i november 1918 oprettelsen af Letland som selvstændig republik. Da der ikke var nogen reel politisk eller militær støtte til den nye republik, besatte bolsjeviske styrker i december 1918 størstedelen af Letland, da tyskerne trak deres styrker tilbage. Der blev oprettet en lettisk sovjetregering, som blev styrtet i maj 1919 af tyske frivillige og "hvide" lettiske militær styrker, som ønskede at genoprette det tyske styre i Letland. Allerede i juni 1919 blev disse styrker besejret af den estisk-lettiske hær, og de tyske tropper forlod Letland. Regeringschefen fra den første selvstændige republik kom til magten igen, og ved freden i Riga i august 1920 anerkendte Sovjetunionen Letland som en selvstændig republik.

Efter fredsslutningen skulle der, som det altid har været tilfældet, når krige er sluttet og nye stater oprettet, etableres et selvstændigt postvæsen og trykkes egne frimærker.

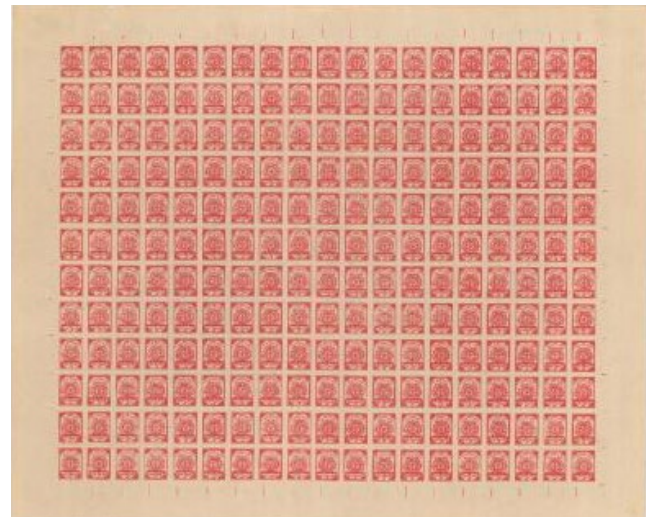
Der var et væsentligt problem, man havde ikke papir til at trykke frimærkerne på, og så alligevel. Nogen fik den ide, at man kunne anvende tyske generalstabskort. De fandtes i store mængder, både som ubrugt lager hos den tyske overkommando og som enkeltkort, udleveret til de tyske soldater til brug i felten. Disse sidste var foldet, så de passede i uniformens kortlomme, og helark findes derfor både ufoldede og foldede.

Første oplag af de nye frimærker blev udgivet 18. december 1918, og var trykt på fin- eller grovtegnede kort. Hvert ark var på 228 mærker a 5 Kopek, og de findes både takkede og utakkede.

Nedenfor er vist for- og bagside af et utakket helark og for- og bagside af en takket arkdel.

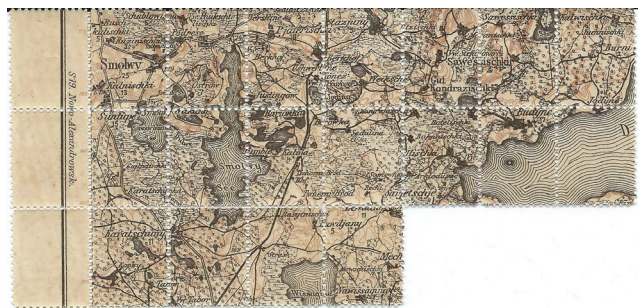
Ill. 1.

Ill. 2.

Ill. 3.

III. 4.

III. 5.

Allerede i januar 1919 løb man tør for kort og et nyt oplag af dette mærke blev trykt på kraftigt, linjeret skrivepapir. Der blev udgivet 3 værdier, 5, 10 og 15 kopek. Mærkerne findes både takket og utakket. Linjerne på papiret ses tydeligt på bagsiden af det utakkede 5-kopek mærke, der er vist nedenfor sammen med et takket mærke.

III. 6 - 8.

I begyndelsen af februar var også skrivemaskinepapiret sluppet op, og 5. februar blev en ny serie trykt på cigaretpapir. I den nye serie blev der udgivet 9 værdier, 3, 5, 10, 15, 20, 25, 35, 50 og 75 kopek. Mærkerne findes både takket og utakket. Nedenfor er vist enheder af forskellige værdier fra dette tryk

III. 9 - 13.

I juni 1919 blev der udgivet 3 mærker, værdierne 5, 10 og 15 kopek, for at markere befrielsen af Riga. De blev også trykt på cigaretpapir og findes kun utakket. Nedenfor er vist enheder af 5 og 15 kopek mærkerne.

III. 14 - 15.

I juli 1919 måtte man ty til tyndt bogtrykkerpapir, kaldt bibelpapir, og hele serien blev udgivet på dette papir, takket og utakket. Der blev også udgivet et mærke for Nordletland i værdien 10 kopek.

Nedenfor er vist et komplet sæt af de ordinære mærker, utakkede, og et takket og et utakket Nordletland mærke.

På 1-års dagen for oprettelsen af republikken, 18. november 1919, blev der udgivet 2 frimærker, værdierne 10 kopek og 1 rubel. Mærkerne blev trykt på ufærdige pengesedler, 5-rubel sedler til soldater og arbejdere i Riga. 1-rubel mærket blev i september 1920 brugt til at trykke provisorier for at markere den endelige anerkendelse af republikken. Der blev trykt 3 provisorier, 10, 20, og 30 rubler.

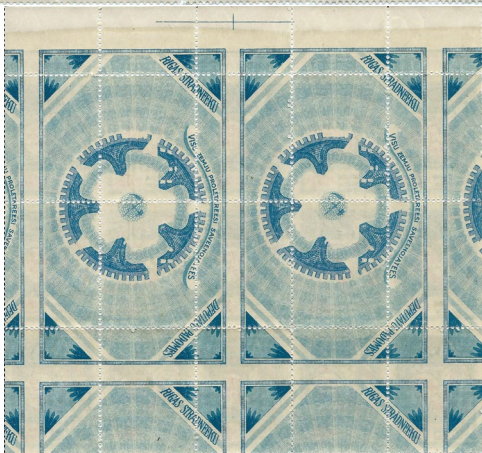
Nedenfor er vist for- og bagside af en ark-del af det oprindelige 1-rubelmærke og to 1920 provisorier.

Ill. 16.

Ill. 17 og 18.

Ill. 19 - 22.

For at markere foreningen af Letgalen med Letland blev der i marts 1920 udgivet 2 frimærker, værdierne 50 kopek og 1 rubel. Mærkerne blev trykt på 10-mark sedler, som var udstedt efter forordning fra ledelsen af "Den Frivillige Westarmé". Nedenfor er vist for- og bagside af ark-del af 50 kopek mærket.

Ill. 23 og 24.

I 1920 blev der også udgivet en serie frimærker med tillægsværdi til fordel for Røde Kors. De blev trykt på både udstedte og ufærdige pengesedler. Der blev anvendt de samme ufærdige 5-rubler sedler som til selvstændigheds udgaven i 1919, og de samme 10-marks sedler som til Letgalen udgaven i marts 1920. Endvidere færdigtrykte 10-rubelsedler til soldater og arbejdere i Riga. De findes både takket og utakket.

Nedenfor er vist takkede og utakkede enkeltmærker fra serien, og bagsiden af enkeltmærker, alle trykt på 10-rubler sedler.

Ill. 25 - 28.

Ill. 29 - 32.

I løbet af 1920 var der igen sædvanligt papir til trykning af frimærker til rådighed, og i 1921 blev de første frimærker på dette papir udgivet. Nedenfor er vist en blok af disse mærker.

Ill. 33.

En rigtig frimærkebutik

Stort udvalg af enkeltmærker sæt og miniark fra Europa og mange oversøiske lande.
Opdaterer flere gange ugentligt.
Besøg butikken eller bestil online.
Hjemmeside: www.nellefrim.dk
Butik: Johnstrups Allé 1
1923 Frederiksberg.
Åbningstider 10:30 - 17.
Lørdag 10-13 (1. i måneden)
Mandag lukket. Tlf. 35375300.
Mail@nellefrim.dk

FRANK BANKE *Dansk Vestindien, Danmark, Grønland, Færøerne Slesvig, Island*

PHILATELISTS

Webbutik
www.fbanke.com

Tilmelding nyhedsbrev
fbanke@pandora.be

..... fra hele verden
.....med
alverdens motiver

www.kimfrim.dk

Søger du noget? Se på
www.egefrim.dk

BILLIGE TILBUD

Frimærker – Breve – Samlinger

Luksus – Brevklip
Brevklip–Enkelt-Tætclip
100 Gram Skandinavien/Europa/
Oversø
200 gram Danmark luksus klip
200 gram Skandinavien/ m/Island/
Grønland
100 gram Oversølande
Pris pr. Pakke kr. 200,-
Vedlagt Girokort, portofrit tilsendt.

Ileta–Steen Rosling

Kontor: Lyngvej 125 3450 Allerød
Tlf. 48172844. Giro: 6065643

Postordresalg besøg efter aftale.
Frimærker - Breve - Samlinger

stampinvest.dk

Danmark, Norden, Europa

SAMLER UDSTYKKER
sine samlinger online

Enkeltmærker/sæt, breve, stempler,
pladede mærker og spændende lots

Alt med foto

Interessante priser

NYT hele tiden

GRATIS NYHEDSBREV

stampinvest.dk

Kig hellere forbi en gang for meget
end en gang for lidt

www.stamps.dk

1000-vis af breve/postkort
til faste priser, samt 2 ugentlige
online-auktioner.

Posthistorie- og hjemstavns-
samlinger søges.
Ring og få et uforpligtende tilbud.

Fyns Frimærke Service

v/Bjarne Heck. Tlf. 62 63 24 24
E-mail: stamps@stamps.dk

Samleren

Specialbutik med Europas
største udvalg af samlertilbehør

Samleren
Rosenørns Allé 42
1970 Frederiksberg C
Tlf. 35 36 82 42
E-mail: samleren@album.dk
www.album.dk

Roskilde Mønt- & Frimærkehandel ApS

Se vores webshop på:

www.roskildeonline.com

Algade 28 • 4000 Roskilde • Tlf. 4636 7419
roskildefrimont@hotmail.com

www.frimarksnetto.se

www.safealbum.dk

Butik i Helsingborgs centrum, 2 min. fra Scandlines færges.
Bruksgatan 30, SE-252 23 Helsingborg.
Tlf. (+46) 42 14 49 82
E-mail: info@frimarksnetto.se

Norske frimerker

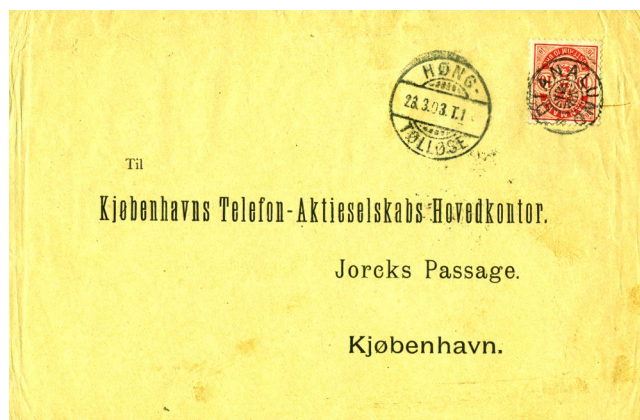
posten.no/frimerkebutikken

Nordvestsjællandsske Jernbaner

Høng Tølløse - del 2

Af Leif Ørndorf

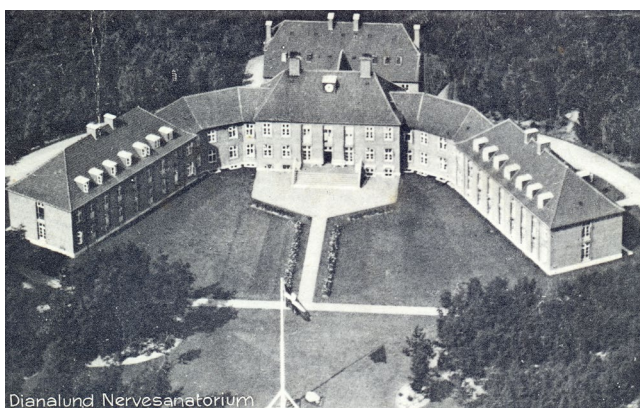
Dianalund

Ill. 41 - Landpostbrev fra Nøløse (streg under mærke). Senest kendte Dianalund STJ 28.3.1903. Stemplet kendes anvendt i tiden 25.2.1903-28.3.1903. Afloseren, BRO Ia blev graveret 28.3.1903.

Ill. 42 - Værdibrev fra Dianalund 16.6.1905 (BRO Ia) til Ry. Stemplet kendes anvendt i tiden 17.4.1903-22.4.1918.

Ill. 43 - "Kolonien Filadelfia" blev grundlagt i 1897 som en anstalt for epileptikere. I 1928 kom der et nervesanatorium til. Fra 42 patienter i 1900 til 1047 patienter i 1947, blev kolonien med årene en god indrægtskilde for HTJ.

Ill. 44 - Brev med interessant indhold fra Dianalund (BRO IIIb, anvendt 29.1.1919-15.2.1935) 12. marts 1929 til Hellerup.

Afsenderen er Ulla Tuxen-Meyer (født 11. juli 1917) fra Dianalund, datter af husmoder Katrine Bertha Hedvig Tuxen-Meyer og kunstmaler og fotograf Viggo Emil Tuxen-Meyer. I brevet til sin faster i Hellerup fortæller Ulla, at hun har været til bal, hvor hun har moret sig og danset one-step, foxtrot og lancier. Hun beretter også at hun næste søndag skal til skolebal på Høng Hotel.

Dengang var Dianalund en højborg for Indre Mission, og derfor kan det undre, at Ulla dansede og morede sig, hvis det ikke lige var fordi hendes far var kunstner. I kunstmiljøerne flugtede livssynet nok ikke med Indre Missions.

Ill. 45 - Dianalund Station med skinnebustog 1952. (Foto: Ib V. Andersen)

Skellebjerg

Ill. 46 - Skellebjerg Station 1952. (Foto: Ib V. Andersen)

Ill. 47 - Fragtbrev for pakke på 15-20 kilo fra Skellebjerg 25.11.1977 til Hasselager. Frankeret med 2x10kr/20 øre og 100 øre/400 øre provisorier.

Ill. 48 - Skellebjerg omkring 1910. Stationen ses for enden af Banevej.

Ill. 49 - Skellebjerg omkring 1920.

Ruds-Vedby

Da HTJ åbnede i 1901 var Ruds-Vedby banens største mellemstation. På det tidspunkt var der ca. 500 indbyggere i byen, der tidligere var den største by i Løve Herred. På stationen fik postvæsenet, der jo havde et rigtigt postkontor i byen, et lille lokale hvor de kunne stemple breve og ordne den afgående og ankomne post.

Ill. 50 - Brevkort fra Vedby (senere Ruds-Vedby) 13. maj 1878 til København. (Ruds-)Vedby fik tildelt nummerstempel "141", som kendes anvendt i tiden 19.6.1875-8.4.1884. Lapidarstempellet, LAP Ia, kendes anvendt i tiden 19.6.1875-13.12.1879.

Ill. 51 - Ruds-Vedby Station kort tid efter banens åbning.

Ill. 52 - 3 af de 5 forskellige stempler der blev brugt på jernbanepostekspeditionen i Ruds-Vedby.

Ill. 53 - Overfor stationen lå "Hotellet og Afholdshjemmet", der blev opført 1902.

Ill. 54 - Vedbygård.

Ved testamentarisk bestemmelse blev Vedbygård efter ejeren Charlotte Madsens død i 1917 skænket til en selvejende institution, der i en årrække benyttede hovedbygningen som rekonvalescenthjem under Diakonissestiftelsen i København. Gæsterne til Vedbygård kom med toget og blev afhentet på stationen i en lukket hestevogn. Det var først og fremmest de passagerer, der skulle til Vedbygård, der rejste på den fine 2. klasse, og ikke på den almindelige 3. klasse.

Kulby

Kulby var banens mindste station, og den fik aldrig postekspedition.

I 1950-51 var det meningen at lukke stationen. Kun fordi en hustru til en af baneformændene påtog sig jobbet med at passe billetsalget for 600 kr. årligt plus fri tjenestebolig, undgik stationen at blive lukket. Når hun holdt ferie, var stationen lukket.

Ill. 55 - Købmanden i Kulby omkring 1910.

Ill. 56 - Postkort fra Kulby 12. december 1912 til Wisconsin, USA. Gad vide om postvæsenet i USA forstod betydningen af påtegningen "Juleaften"? Alle de forsendelser jeg har set fra Kulby er annulleret med banens bureaustempel; der var jo ingen postekspedition på stationen.

Ill. 57 - Brevkort fra Kulby 6.7.1917 til Kolding, der som ovennævnte postkort er blevet annulleret med bureaustempel.

Ill. 58 - Den 1. september 1924 blev der indført "postkassetømning til de bureauforende tog" i Kulby. Stationsmesteren, fra 1951 den kvindelige billetsælger, tømte postkassen, stemplede brevene med posthornstempel og afleverede dem til togets bureauvogn. Det første stempel kendes kun som aftryk. Det andet aftryk kendes anvendt i tiden 22.9.1934-11.4.1951 og filatelistisk stempelt 28.4.1938-12.2.1945. Det tredje stempel kendes anvendt i tiden 27.2.1953-13.12.1967 (se ill. 18) og filatelistisk stempelt 2.1.1952-23.1.1952

Høng

Ill. 59 - S 47 med P 4867 i Høng 7. august 1985. (Foto: Leif Ørndorf)

Strækningen fra Høng til Slagelse, og postforholdene på Høng Station, vil blive taget under behandling i en kommende artikel om banen fra Værsløv til Slagelse.

Tørveeventyret i Åmosen

Tørveindustrien ser dagens lys.

I starten af 1900-tallet etablerede et firma sig på gården Bodal for at starte en tørveproduktion i Åmosen. I 1905 blev der anlagt en ca. 5,5 km. lang tipvognsbane, der skulle transportere

tørvene fra Sandlyng mose og ind til Vedde Station. Herfra blev tørvene transporteret videre ad Sorø-Vedde banen, altså udenom HTJ. Det første og mindre tørveeventyr fandt sted under 1. Verdenskrig, hvor der blev produceret tørv fra fire dampdrevne flydeværker. Efter krigens afslutning blev der kun produceret tørv til forbrug i lokalområdet. Sporet blev dog fortsat benyttet, i hvert fald indtil midten af 1920'erne. Herefter kendes der ikke meget til anvendelsen af sporet, der stadig eksisterede, da der i 1941 blev anlagt en normalsporet bane fra Vedde til Bodal.

Det store tørveeventyr

Krigsudbruddet i 1939 afstedkom et tørveeventyr uden side-stykke i Åmosen. Der blev dannet et konsortium i 1940, I/S Bodal Tørvefabrik med ingeniørfirmaet Wright, Thomsen & Kjær og Carlsberg som de største partnere, med det formål at grave tørv i den 36 km² store Åmose. Konsortiet forpagtede gården Bodal med tilhørende jord i Kongemosen og Sandlyng mose. Allerede fra sommeren 1940 blev der produceret tørv fra 20 presseværker, foruden håndskæring af tørv på de mindre reelle arealer.

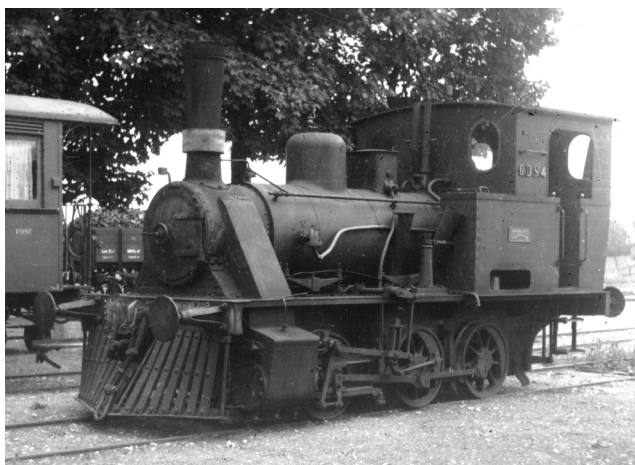
Tørvene blev transporteret med lastbiler, enten direkte til København, eller til Vedde Station, hvor de blev transporteret videre ad Sorø-Vedde Banen.

Ill. 60 - OHJ Litra B 9 ved porthuset til Sandlynggården juli 1941. (Arkiv Leif Ørndorf).

HTJ var naturligvis interesseret i at få del i de store tørvetransporter. En henvendelse i efteråret 1940 førte intet med sig, men en ny henvendelse i foråret 1941 førte til en aftale mellem konsortiet og HTJ. 600 m øst for Vedde (Vedde blokpost) blev der anlagt et ca. 5 kilometer langt sidespor til Bodal, hvor der blev etableret en afsendelsesstation med omløbsspor. I selve mosen blev der udlagt tre sporgrene på tilsammen 8 kilometer. Desuden var der mange kilometer smalsporsbane i det store moseområde. Konsortiet betalte anlægget af banen, der kostede ca. 300.000 kr., men sparede til gengæld kørslen til Vedde. På det tidspunkt var transporten med lastbiler til København indstillet.

Konsortiet lejede i første omgang en ældre rangertraktor af statsbanerne til kørslen på normalsporet i mosen. I efteråret 1941 købte man et 3-koblet tenderlokomotiv af Gribskovbanen, GDS nr. 8. Desuden lejede man en overgang et andet lokomotiv af samme bane.

Ill. 61 - Lokomotivet GDS 4 blev lejet af Gribskovbanen i 1943-45. Gilleleje 1960 (Foto: Birger Wilcke)

Ud over de mange tørvevogne fra Bodal, blev der også sendt tørv fra banens andre stationer. For at klare transporterne blev der indsat 16 "planmæssige" særtog i døgnet. Det kunne banens egne, og OHJ's, damplokomotiver ikke klare alene, hvorfor det blev nødvendigt at leje G-maskiner af DSB.

Ill. 62 - For at klare de mange og store transporter måtte HTJ leje G-maskiner af DSB. Litra G 603 i Fangel 1954. (Foto: James Steffensen).

Efter den oprindelige plan skulle der dagligt afgå 51 vogne fra Bodal, men i perioder blev der sendt mange flere vogne. I 1942 var der enkelte dage med op til 40 særtog og udveksling af over 400 vogne i Tølløse.

Daglig fordeling af tørvevogne til HTJ's stationer. Udarbejdet af Ole-Christian Munk Plum.

	Juli 1941	Juli 1943	Juni 1945
Kirke Eskilstrup	3	5	6
Store Merløse	4	10	10
Nyrup	5	5	5
Stenlille	22	39	42
Bodal	51	65	80
Orebo	6	12	12
Dianalund	12	31	33
Skellebjerg	3	4	2
Ruds Vedby/Kulby	4	8	10

HTJ kørte i tidsrummet 1941-45 med 74.496 vogne læssede

med tørv. Hertil skal lægges samme antal tomme vogne, der blev sendt retur. Noget af en præstation under de primitive vilkår med mørkelægning m.v.

Ill. 63 - Et af de store tørveværker ved Bodal 1943/44. (Stenlille lokalhistoriske arkiv).

Tørveeventyret sluttede først nogle år efter krigens afslutning. I takt med at der kom gang i brændselsforsyningen fra udlandet, faldt tørveproduktionen tilsvarende. 1945/46 blev der sendt 101.664 tons tørvebrændsel fra Bodal. Det var faldet til 0 tons i 1950/51 og 3.166 tons i 1951/52, som blev det sidste år, der blev sendt tørv fra Bodal med HTJ.

HTJ kan først og fremmest takke DSB for eventyret, idet der blev stillet det nødvendige antal godsvogne til rådighed, selv om omlægningen af transporterne betød en indtægtsnedgang for DSB.

Tørvetransporterne var stærkt medvirkende til banens flotte driftsresultater i perioden 1941-46. Resultatet, 1.491.000 kr., betød, at banen i 1947 havde fondsbeholdninger på ca. 2 mio. kr.

Livet i Åmosen

På landsplan blev der inden 2. Verdenskrig årligt produceret ca. 250.000 tons tørv. Til sammenligning blev der i 1944, året med den største produktion i Åmosen, produceret 835.000 tons. Da den for landet så vitale tørveproduktion var på sit højeste, var der beskæftiget omkring 2.000 kvinder og mænd i mosen. Arbejdsløsheden i Vestsjælland var i perioder nærmest ikke eksisterende. I sæsonen der strakte sig fra tidlig forår til sensommer, rejste arbejdere fra hele landet til Åmosen for at arbejde. Kun få var heldige at få logi hos egnens beboere, og derfor boede de fleste arbejdere i telte, barakker og hjemmelavede skure.

Det var et sandt klondyke, med alt hvad det indebærer af smudsige beværetninger og sortbørshandel. Der blev også holdt vilde tørvefester, bal og underholdning med kendte kunstnere og filmforestillinger. Tørvefesterne kendes der mange beretninger om.

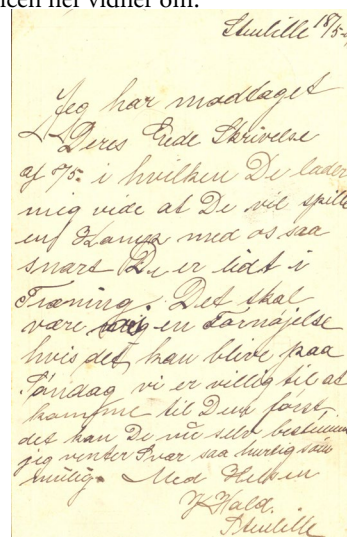
Fra fodboldens barndom i Stenlille, Dianalund, Ruds-Vedby og Store Merløse

Kortet er fra fodboldens barndom. På det tidspunkt var der ikke den struktur med turneringsfodbold, som vi kender i dag. Godt nok fandt den første turnering sted i 1888 med KB

Ill. 64 - Brev-Kort fra Stenlille (Tidligst kendte BRO Ia-2, anvendt 18.5.1909-6.4.1935) 18. maj 1909 til (Store) Merløse.

som suveræn vinder, men først i 1913 indførtes der en landsturnering, som KB vandt. Men der blev da spillet fodbold i Nordvestsjælland i 1909, dog ikke i turneringsform, hvilket korrespondancen her vidner om.

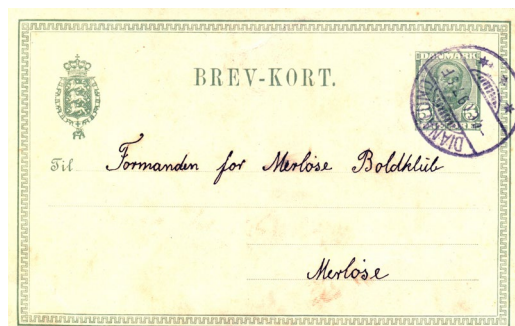
Ill. 65.

"Stenlille Idrætsforening" sender en forespørgsel til Merløse Boldklub:

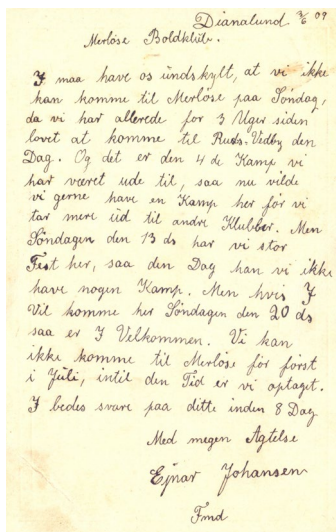
"Stenlille 18/5-09"

Jeg har modtaget Deres Ærede Skrivelse af 8/5 i hvilken De lader mig vide at De vil spille en Kamp med os saa snart De er lidt i Træning. Det skal være mig en Fornøjelse hvis det kan blive paa Søndag vi er villig til at komme til Dem først, det kan De nu selv bestemme jeg venter Svar saa hurtig som mulig. Med Hilsen

V. Hald
Stenlille"

Ill. 66 - Brevkort fra Dianalund (BRO Ia, anvendt 17.4.1903-22.4.1918) 4. juni 1909 til (Store) Merløse.

Ill. 67.

"Dianalund 3/6 09

Merløse Boldklub

I maa have os undskyldt, at vi ikke kan komme til Merløse paa Søndag, da vi har allerede for 3 uger siden lovet at komme til Ruds-Vedby den dag. Og det er den 4 de Kamp vi har været ude til, saa nu ville vi gerne have en Kamp her for vi tar mere ud til andre klubber. Men Søndagen den 13 ds har vi stor fest her, saa den Dag kan vi ikke have nogen Kamp. Men hvis I Vil komme her søndagen den 20 ds saa er I Velkommen. Vi kan ikke komme til Merløse for først i juli, intil den Tid er vi optaget. I bedes svare paa dette inden 8 Dag.

Med megen Agtelse
Ejnar Johansen
Fmd"

Snevinteren 1978/79

Ill. 68 - OHJ 38 blev bygget af Henschel i 1917 for SFJ (Sydfynske Jernbane). Efter DSB's overtagelse fik lokomotivet Litra Df 130. 1960 kom det til TKVJ. Da banen blev nedlagt i 1968 kom lokomotivet til OHJ som OHJ 38. (Arkiv: Leif Ørndorf)

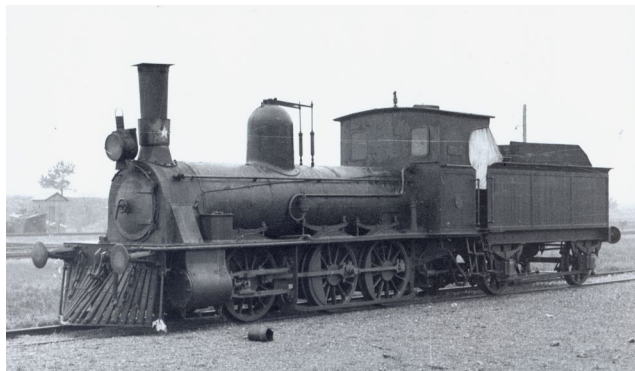
Hele Danmark blev ramt af et voldsomt vintervejr fra sidst i december 1978 og to måneder frem. De første vanskeligheder opstod 28. december 1978, hvor OHJ's diesellokomotiv OHJ 39 måtte trække et tog fri mellem Tølløse og Kirke Eskilstруп. Vejret blev så voldsomt, at OHJ's damplokomotiv OHJ nr. 38

nyttårmorgen måtte sættes ind i kampen mod snemasserne. Sammen med OHJ 39 kæmpede den stolte damphest en heroisk kamp med at holde sporet farbart og undsætte fastkørte tog i næsten to måneder.

20. februar 1979 væltede OHJ nr. 38. Sporet gav efter, da lokomotivet ramte en snedrive mellem Ruds-Vedby og Kulby. Tre dage efter blev lokomotivet trukket fri. Vejret blev nu mere 'normalt', og togene kunne endelig igen køre regelmæssigt. Fra 28. december 1978 til 24. februar 1979 blev der aflyst 321 tog. Dertil 214 tog der måtte aflyses på en del af strækningen.

Det rullende materiel

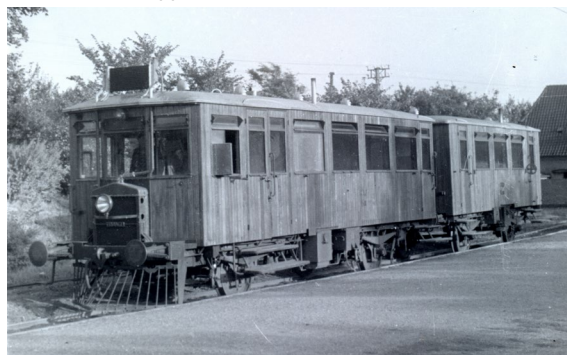
Pladsen tillader kun at vise et fåtal af banens lokomotiver og vogne.

Ill. 69 - OHJ lokomotiv henstillet i Vørslev 1956. Det er et af de lokomotiver som Høng-Tølløse Jernbane (sammen med OHJ) anskaffede til banens åbning. (Arkiv: Leif Ørndorf)

Til åbningen af HTJ skulle der anskaffes tre lokomotiver. Det ene, OHJ 1 blev købt af OHJ, og fik litra HTJ 1. Sammen med OHJ bestilte HTJ fire tre-koblede lokomotiver hos Vulcan i Maribo. OHJ fik OHJ nr. 5 og 6. HTJ fik HTJ nr. 7 og 8. Lokomotiverne blev først leveret 29. januar 1902; derfor måtte HTJ leje to ældre lokomotiver af DSB, B 23 og Ls 296, til midt i februar.

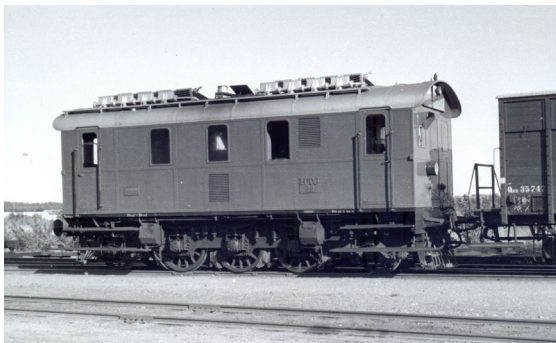
I 1907 fik HTJ yderligere et lokomotiv af samme type, HTJ nr. 10, der blev bygget af Henschel & Sohn i Cassel i Tyskland.

Ill. 70 - HTJ M 11 og Mp 36 i Høng, august 1949. (Foto: James Steffensen).

I 1926 indsatte HTJ den første motorvogn M 11 (bygget af DfA) med påhængsvogn. Det blev en stor succes.

I sommeren 1962 udbrændte den ene af banens skinnebusser

Ill. 71 - Banens første diesellokomotiv HTJ 22 blev bygget af Frichs i 1932. Det brændte i 1945; men blev genopbygget og indsat i driften igen i 1947. (Arkiv: Leif Ørndorf).

Ill. 72 - I forbindelse med privatbanemoderniseringerne efter krigen fik mange privatbaner skinnebuser. HTJ fik deres første skinnebuser fra Scandia i 1949. Foto fra Slagelse. (Arkiv: Leif Ørndorf)

Ill. 73 - S 47 (daddelæske) med P 4867 i Dianalund 7. august 1985. (Foto: Leif Ørndorf).

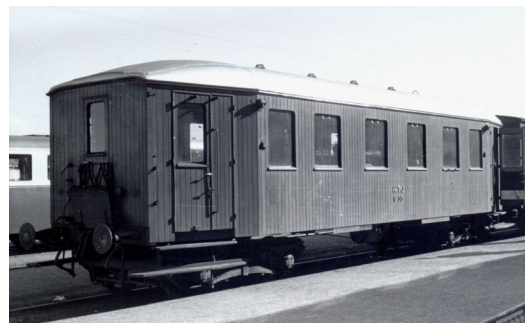

Ill. 74 - Banens bureauvogn D 44 blev bygget af Scandia i 1943. (Arkiv: Leif Ørndorf)

ved en tragisk ulykke i Store Merløse. For forsikringssummen købte HTJ deres første svenske skinnebus, en såkaldt "daddelæske", af det svenske jernbaneselskab TGOJ. Den fik litra S 27 og blev sat i drift februar 1963.

Ill. 75 - HTJ C 34 i 1954. Vognen blev bygget af Scandia i 1943. (Foto P. E. Clausen/Dansk Model-Jernbane Klub).

Ill. 76 - HTJ C 35 i 1954. Vognen blev bygget af Scandia i 1926 for TKVJ, der solgte vognen til HTJ i 1949. (Foto P. E. Clausen/Dansk Model-Jernbane Klub).

Ill. 77 - HTJ Litra G nr. 625, der blev bygget af Ernesto Breda i 1898 for DSB, hvor det fik Litra G nr. 625. Lokomotivet købte HTJ i 1957. Det blev bl.a. benyttet i mange udflugtstog i årene 1961-73. (Arkiv: Leif Ørndorf).

Høng-Tølløse Jernbane i dag

1. maj 2003 fusionerede Høng-Tølløse Jernbane og Odsherredsbanen til Vestsjællands Lokalbaser A/S med hovedsæde i Holbæk.

Den 1. januar 2009 dannedes Regionstog A/S bestående af Vestsjællands Lokalbaser A/S, Lollandbanen A/S og Østbanen.

Primær kilde: "Høng-Tølløse Jernbane" af Ole-Christian Munk Plum.

Øvrige kilder: Svend Hovard, Signalposten, Kaj Erik Ullerup, Wikipedia, Jan Bendix, Jerry Kern, Vagn Jensen, Henning Kaaber og Hans Ehlern Jessen.

En særlig tak til Københavns Philatelist Klub (KPK) for til-ladelse til at anvende illustrationer fra Danmarks Poststempler.

Nye Færøske Frimærker

Posta Færøerne – et af de mindste postvæsenere i verden, men kendt for sine store ideer. Posta Færøerne har siden 1976 udgivet unikke, flotte og kreative frimærker, som har opnået anerkendelse i hele verden.

H.M. Dronningen og H.K.H. Prins Henrik kan i år fejre guldbrillup. Det markerer vi med et stilfuldt miniark, som viser et foto af regentparret uden den officielle pomp og pragt. Miniarket er en rigsfællesskabsudgivelse med Danmark og Grønland og udgiver Posta Færøerne ligeledes en flot guldbrillupsmappe med tre miniark - et fra hvert af de tre lande. Udgivelsesdag: 15.05.2017.

Posta Stamps
Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn
Færøerne

Tlf. +298 346200
stamps@posta.fo

Bestil frimærker i vores nye webshop
www.stamps.fo

Posta
FAROE ISLANDS

FRIMÆRKEBUTIKKEN

www.fb-net.dk

Theis Jørgensen
Torvegade 16A
4640 Faxe
Danmark

Tlf.: +45 32 595 596
E-mail: info@fb-net.dk

Besøg vores
omfattende hjemmeside
med
frimærker og postkort.

Luftpostsamleren

Af Flemming Petersen

I forbindelsen med arbejdet med Frimærkesamlerens artikelse-rie »Færøerne og Filатели« kunne jeg konstatere, at der ikke er megen hjælp at hente om luftpost til Færøerne i katalogerne. Det har hele tiden været tanken, at »Luftpost« som tema skulle omtales, men efter flere samtaler med andre samlere kom jeg i tvivl om muligheden for at anskaffe materiale til en samling, der kunne fortælle lidt om Færøernes fly- og luftposthistorie. Jeg tog udfordringen op og bidrager med denne gennemgang vel vidende, at historien kan udbygges også for den nyere del.

1918

Efter 1. Verdenskrigs afslutning blev det europæiske luftfartsnet løbende udbygget, og Det Danske Luftfartsselskab, »DDL«, blev verdens først etablerede flyselskab. Rutenettet blev udvidet i takt med en øget efterspørgsel, og de største byer i hele Europa var snart forbundet i et fint netværk, der meget hurtigt fik tråde ud til de tættest befolkede dele af hele kloden. Det stadig stigende antal kunder bevirkede, at kravene til den tekniske udvikling af flyene, bedre lufthavne og til bedre service mv. blev forøget i et stadig stigende tempo. DDL/SAS ansatte flotte, lyshårede skandinaviske stewardesser, og lod dem servere luksussmørrebrød mv. til passagererne på flyturen. En klart unfair konkurrence mente konkurrenterne. Først i 1930'erne overtog Zeppelinerne en del af brevbeholdningen imellem Europa og Amerika, og brevene nåede hurtigere frem end med skibene. For at indhente noget af det tabte, blev nogle af de store skibe forsynet med katapultfly, der blev sendt afsted fra skibene når havnen var indenfor flyets rækkevidde.

Ill. 1 - Postkort visende fly nr. 4 ved ankomsten til Reykjavik den 5. august 1924. Foto af »Porleifsson Tjórmyndari, nr. PT w 1474 3 K«.

Drømmen var naturligvis at udvikle fly, der kunne forbinde USA og Europa, en drøm der tiltrak en række personer og blev starten på en række pionerflyvninger med start i både Europa og USA. Flyene forsøgte at følge en planlagt rute med nødvendige mellemlandinge på bl.a. Grønland, Island og Færøerne,

Ill. 2 og 2a - Fotokort visende krydseren »Milwaukee« fra USA, placeret i Atlanterhavet som hjælpeskib. Krydseren var forsynet med et fly, der i øvrigt var det første fly der landede i Grønland, da det fløj til Angmassalik på Grønlands Østkyst for at høre, om der var noget nyt om deres to fly, der var fløjet fra Island. Foto af AUG Larsen.

men fund af breve, fotokort mv. fortæller historien om en barsk virkelighed og store materielle og menneskelige tab som følge af nødlandinger og ulykker.

Navigation tæt på den magnetiske nordpol, vejret og mangel på landingsbaner gav ekstra store udfordringer i disse øde egne, og de første fly der blev benyttet, var »vandfly«, der kunne lande og lette fra vandoverfladen. Zeppelinere var også i området 3 gange, og i 1931 blev der udvekslet post på Island, ved brug af faldskærm den ene vej og snoretræk den anden vej, så den farlige landing blev undgået.

Internt imellem øerne på Færøerne var der ikke behov for luftpost forbindelser, og den første landingsbane blev anlagt af Englænderne under II Verdenskrig på øen Vaag. Færøernes geografiske placering, imellem Danmark, Island, og Grønland samt imellem Europa og USA, gjorde, at der jævnligt kom fly forbi, og disse har i større eller mindre grad efterladt noget posthistorisk materiale i form af breve, telegrammer, fotokort mv.

Rederierne fra Danmark og Norge tilrettelagde, af økonomiske årsager, deres skibsruter til både at betjene Færøerne og Island, og beliggenheden mellem Grønland og Europa har givet nogle fælles posthistoriske træk.

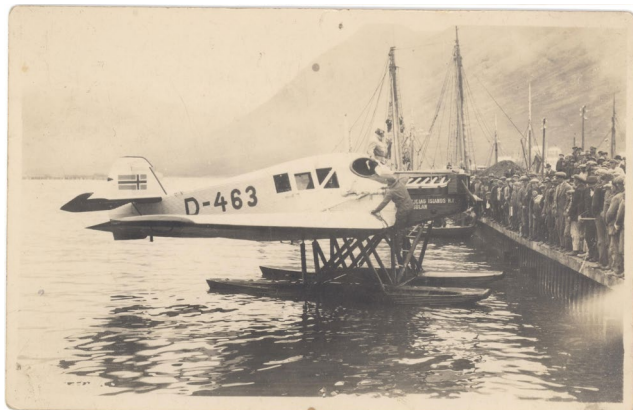
Færingerne kunne benytte de tætte luftpostforbindelserne til den øvrige del af verden, men først måtte brevene ud på en

sejltur og herefter transporteres til nærmeste lufthavn for viderebefordring.

1924 – 39. Pioner - og postflyvninger i området ved Færøerne

1924. Udførte USA's flyvevåben en »Round The World Flight«, der fra Brough i England medbragte den første post over Atlanten til USA. Brevene er stemplet 27. juli 1924 i Brough. Kun tre af de fire fly, der deltog ved starten af turen fløj videre fra Brough til Hornafjord på Island, hvor kun 2 af flyene dukkede op efter en mellemlanding på Orkney- Øerne. Herefter fortsatte turen via Grønland til USA. **III.nr. 1, 2 og 2a.**

1928. Forsøgte Hassel og Cramer at flyve fra USA til Skandinavien over Island, men strandede på Grønlands indlandsis.

Ill. 3 - Islands første vandfly fra 1928 med navnet »Sulan D-463« der ligger ved kaj.

Ill. 4 - Islands luftpostfrimærke og etiket benyttet som betaling for luftposttillæg i udlandet. Brevet er sendt som »luftpostskibsbrev«, fra Island til Edinburgh i England, hvor brevet er ankomststemplet »PAQUEBOT«, og frimærkerne annulleret med to forskellige stempler den 15. juni 1930. Ankomststemplet i Berlin lufthavn dagen efter og annulleret, med Rødt stempel Berlin C2, den 16. juni 1930.

1928. Blev Islands første luftfartsselskab, »Flugfélag Islands H.I.«, oprettet, og der blev indgået en aftale med Islands postvæsen om postbefordring. Flyvemaskinerne var 2 stk. vandflyvere, type Junkers F.13, med navnene »SULAN (D - 463) og WEITHIBJALLAN (D - 410)«. Der blev fremstillet et spe-

cielt luftpostmærke og en luftpostetiket til åbningsflyvningen den 2. juni 1928. **III. nr. 3 og 4.**

Ill. 5 - Kuvert fra Island forberedt på at blive medbragt på flyet til USA. Annulleret i Reykjavik den 10. juni 1929, men pga. flyets forsinkelse er brevet stemplet igen den 26. juni, hvorefter det er overladt til Albin Ahrenberg. Luftposttillægget var afsluttet til kr. 20 sv. kroner, i alt kr. 26,05 i islandske frimærker. Fra Island blev afsendt 65 kuverter. Brevene kom tilbage til Island og sendt med skib til USA og ankomststemplet den 11. september 1929.

Ill. 6 - Fotokort med Ahrenbergs fly en »Juncker W. 33 med kendetegnet SE-ABX« ved sin endestation i badehavnen i Ivigtut.

1929. Forsøgte Albin Ahrenberg og Axel Flodén en »First Trial-Flight Stockholm New – York« med start i Stockholm den 9. juni, og via Bergen fløj de mod Island. De måtte nødlande i Atlanterhavet nær Islands østkyst for at få flyet repareret, og turen fortsatte den 10. juli mod Ivigtut i Grønland. Efter 3. forsøg på at flyve videre fra Ivigtut måtte det opgives den 3. august på grund af kraftig vedvarende modvind. **III. nr. 5 og 6.**

1930-31. Den Tyske kaptajn Von Gronau havde i 1930 søgt efter en flyrute fra Tyskland til USA og fortsatte i 1931, hvor han fløj via Færøerne, og gjorde ophold i Trangisvaag. Turen startede i List på øen »Sild« den 8. august og sluttede den 7. september i New – York. **III. nr. 7.**

1930-31. Var luftskibet »Graf Zeppelin« på sin 3. »Nordlands –Fart 1930« over Atlanten og nåede Reykjavik den 17. juli, hvor der blev udvekslet telegrafiske hilsner. På sin »Islandsfart 1931« ankom »Graf Zeppelin« til Reykjavik den 1. juli 1931,

Ill. 7 - Brev fra Wolfgang Von Gronau medtaget fra Scoresbysund til USA. Brevet er dateret af Gronau den 15. august 1931, og ankomststemplet i Chicago den 4. september 3:30 PM.

hvor medbragt post blev kastet ned med faldskærm, og der blev taget ca. 12.000 kuverter ombord, som var frankeret med de nye Zeppelin frimærker fra Island.

1931. Forsøgte Parker Cramer igen at flyve fra USA til Skandinavien og var næsten i mål, da han nåede Trangisvaag på Færøerne. Efter han forlod Færøerne på vej mod England,

Ill. 8 - Forsvarets maskine nummer »84« udlånt til Knud Rasmussen i 1932-33, flyet blev også benyttet til at få den officielle posten fra Angmassalik på Grønlands østkyst til Julianehaab.

Ill. 9 - Balbo kuvert medtaget fra Island og annulleret den 7. juli 1933, transitstemplet i New York med datoen 21. juli 1933, og modtaget i Wien den 29. juli kl. 09:00.

har man efterfølgende kun fundet nogle af hans personlige ejendele på Shetlandsøerne efter et forlis over åbent hav.

1932. Var Konflikten imellem Danmark og Norge om retten til Grønlands Østkyst på sit højeste, og alt blev sat ind fra dansk side, herunder fly som blev sejlet til Grønland via Færøerne og Island. Der kendes breve, postkort og telegrammer, der dokumenterer denne aktivitet. Billede er taget fra hvalfangerskibet »Sonja« ved Julianehaab den 11. september 1932 af besætningsmedlem F. Tjellesen. **III. nr. 8.**

1933. Fløj en eskadre på 24 fly fra Orbetello i Italien, via Amsterdam, Irland, Island og Labrador med endemål i Chicago. Allerede året før var der udstationeret hjælpepersonale på ruten, og herfra er der bl.a. fundet flere breve og et telegram fra Grønland. Dette må på dette tidspunkt have været et imponerende syn at se alle disse fly på himlen i en samlet formation. **III. nr. 9.**

1933. Luftpost fra Færøerne som »skib/luftpost« via. England og derfra med luftpost videre til Europa eller andre destinationer. Viste brev er sendt som anbefalet luftpost brev til Schweiz og er annulleret i Thorshavn 25. februar 1933 og ankomststemplet 6 dage senere i Reinach. Brevet er et vinterbrev hvor der var 1-2 måneder imellem skibsanløb fra Danmark. **III. nr. 10.**

Ill. 10 - Vinter brev fra Færøerne i 1933, sendt som anbefalet luftpost forsendelse. Forsendelsen er sendt med skib til nærmeste lufthavn og herfra med fly. Brevet er ankomststemplet Reinach i Schweiz 6 dage senere.

1933. Landede Charles Lindberg og Anne Morrow-Lindberg ved havnen i Trangisvaag på Færøerne. De var undervejs fra USA med deres »Postflyver«, efter bl.a. havde bragt den offi-

Ill. 11 - Brev fra Julianehaab sendt med Lindbergs fly til Island, og herfra sejlet til KGH i København, hvor brevet er transitstemplet med ovalt styrelsesstempel. Kuvert påstemplet »LINDBERGH POST GRØNLAND REYKJAVIK« og annulleret »København K 24 august 1933 kl. 14:45«.

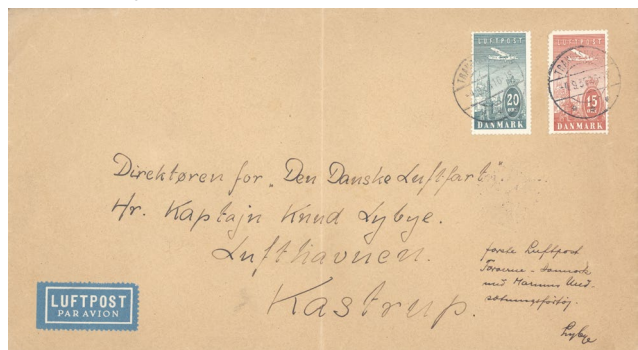
Ill. 12 - Kort med Lindberg med sin Lockheed Sirius flyvemaskine, billede taget den 28. august i Københavns havn.

cielle grønlandspost med til Island, for videre befordring med skib til København. Det var det amerikanske flyselskab »Pan American Airways« der ønskede at undersøge muligheder for at etablere en flyrute imellem USA og Europa via Grønland og Island. Da jeg i 2015 var en tur på Suderø på Færøerne og besøgte det lokale museum i Trangisvaag (Tvøroyri), blev jeg meget overrasket over at se billeder af ægteparret Lindberg og deres fly, billeder taget under deres ophold i byen i 1933. **Ill. nr. 11 og 12.**

Ill. 13 - Luftpostkort fra Island via Thorshavn til London, forsynet med stempel »By Air Mail Reykjavik – Edinburgh Carried by Dr. R. Light«. Frimærkerne er annulleret i Reykjavik den 4. september 1934.

1934. Fløj Dr. Richard Light jorden rundt, og på turen fra Island, via Færøerne og Kirkwall, til Edinburgh bragte han den første luftpost med på denne rute. Han forlod Island den 5. september og breve kendes påstempet »Thorshavn 5.9.34.16-

Ill. 14 - Direktør for Det Danske Luftfartsselskab »DDL« Kaptajn Lybye har noteret på kuerten at dette er den første luftpost »Færøerne – Danmark« med marinens undsætningsfartøj.

17.« **Ill. nr. 13.**

1935. Sendte marinen et undsætningsfartøj til Færøerne, og forstanderen på teknisk skole i Trangisvaag fik et brev medtaget på flyveturen tilbage, adresseret til direktør »Kaptajn Knud Lybye Lufthaven Kastrup«. Brevet er annulleret »Trangisvaag

Ill. 15 - Brev afsendt fra Thrane i Julianehaab medbragt af piloten Thor Solberg til Island, hvor brevet burde være afleveret for viderebefordring med skib. Brevet er poststempet »Julianehaab Radio« og nummer 1573 samt Bergen særstempel. Brevet har yderligere et Paquebot stempel samt på bagsiden et privat Thor Solberg stempel. Kuerten er signeret af Thor Solberg og kommet til Danmark med skib fra Norge.

den 4. 9. 35 16-18« og ankomststempet i Københavns Lufthavn »København Luftpost 5. 9. 35 18.00«. Kaptajn Lybye har noteret på kuerten, at dette er den første Luftpost Færøerne – Danmark. **Ill. nr. 14.**

1935. Efter et mislykket forsøg i 1932 fløj Thor Solbjerg fra Newfoundland via Grønland, Island, Færøerne til Norge hvor han ankom den 16. august 35. Han havde bl.a. en stor mængde ufrankererede breve med, der blev frankeret og stempet med et særstempel i Bergen. Han medbragte også breve der blev medtaget undervejs fra bl.a. Grønland og Island. **Ill. nr. 15.**

1938. Blev der fra Nakskov sendt et luftpostbrev med påteg-

Ill. 16 - Luftpostbrev til Færøerne, sendt til England via Grimsby og med et fiskesfartøj til Thorshavn, hvor brevet er ankomststempet den 21. december 1938.

ning »Pr. Trawler »Hjalmar« via Grimsby«. Brevet er med julemærke og stempet »Nakskov 15. 12. 38. 14,00« og ankomststempet i Thorshavn den 21-12-1938. **Ill. nr. 16.**

Fortsættes...

Stort udvalg

i gamle frimærker, breve,
postkort, samlinger, dubletlagre,
kartoteker og rodepartier.

Alt prismærket og salgsklart.

Åbningstider: dagligt 12:00 - 17:00,
torsdag lukket. Lørdag 10:00 - 14:00

Velkommen til!

Hele dødsboer og restboer
købes, afhentes
og betales omgående.

Østerbro Frimærkehandel

Store Kongensgade 116

1264 København K

Tlf. 35 38 42 42 / 39 63 66 00

E-mail: oesterfrim@mail.dk

LANDESAMLINGER

udstykkes og sælges billigt.

258 lande.

Ca. 41.000 forskellige udgaver.
Fra Aden til Øvre Volta.

Kun SEK 3 pr. Michel-€.

Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.

Forlang lister over de lande du er
interesseret i.

K-E Svensson,

P O Hallmans gata 17,

112 69 Stockholm.

e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

MOTIVER

Arkæologi, berømte personer, biler, blomster,
boksning, cykler, dyr, skibe, fisk, sommerfugle,
flyvemaskiner, folkedragter, Frimærker på
Frimærker samt FN-UPU, fugle, hunde, jul, tog,
landkort, katte, kunst, ligemidler, musik, mønter,
Nobel, olympiade, religion, krybdyr, ridesport
rumfart, Røde Kors, spejder, sejlsport, svømning,
muslinger, sport, teater, uniformer, heraldik
o.m.m.

100 forskellige motivgrupper. 41.000
forskellige udgaver. Forlang lister.

Billigt! Kun SEK 3 pr. Michel-€.

Desuden 5-15 pct. rabat ved større køb.

K-E Svensson,

P O Hallmans gata 17,

112 69 Stockholm.

e-mail: svenssonkarlerik44@gmail.com

Odder Frimærkehandel

Jørn Jensen - Odder

KØB OG SALG AF FRIMÆRKER

Se vores webshop jjo.dk
Opdateres dagligt

CHRISTIANSUND 49 - 8300 ODDER - TLF. 8654 4908 - MOBIL 2819 7987

EMAIL: hovedmail@jjo.dk - www.jjo.dk

Salg på auktion? Så er det os!

Vil du sælge dit materiale godt?

Vi har et godt salg hver gang og har derfor altid
brug for nye indleveringer. Vi søger **frimærker,**
mønter, postkort og pengesedler til vore 5,
årige storauktioner og vore daglige internet-
auktioner. Alt behandles af vore erfarne eksper-
ter, der deler dit materiale op i passende lots,
målrettet vore mange købere.

www.skanfil.dk

SKANFIL
Danmarkas

KONTORER I DANMARK:

Anker Jensens Vej 4 - 8230 Åbyhøj
Tlf. 4199 0299 E-mail: arhus@skanfil.no
Frederiksborggade 41 - 1360 København K
Tlf. 2091 1037 E-mail: kobenhavn@skanfil.no

JULEMÆRKER

De sønderjyske julemærker

Af Rita Jensen (Julemærkesamleren)

På de nationale foreninger i Sønderjyllands årsmøde i 1902 fremsatte landdagsmand Julius Nilsen, Haderslev, et forslag om at oprette et fond til "nationale formål". Fondet skulle skabes af private bidrag, og når det havde nået en vis størrelse, skulle renterne anvendes, men formuen skulle bevares intakt og forøges med de fortsatte bidrag. Forslaget blev vedtaget, og det blev besluttet at kalde det "Jernfondet".

På et senere møde blev det besluttet, at udbetalinger skulle begynde, når fondet havde nået en formue på 60.000 Mk, og at renterne kunne bruges til f.eks. retshjælp, forsamlingshuse, valgarbejde og studiehjælp til unge sønderjyder.

Fondets midler blev fra starten anbragt i danske statspapirer og undgik dermed at blive værdiløse ved den tyske marks senere devaluering.

det var Jernfondet, der udgav dem, og altså ikke Sønderjyske Vælgerforening som mange ellers troede stod bag mærkerne!

Ill. 2 - Skt. Jørgens kirke i Aabenraa

Ill. 3 - Portræt af Brorson

Ill. 4 - Vinterlandskab

Ill. 5 - Barnehoved

Ill. 6 - Engel

Ovenfor er vist de første fem års julemærker, fra 1909 til 1913.

Ved udbruddet af første verdenskrig i august 1914 blev udgivelse af Jernfondets julemærke indstillet, og den blev ikke genoptaget efter krigen. Fondets formue, som ved krigsudbruddet i 1914 var vokset til 70.000 Mk, blev ved genforeningen overdraget til det danske mindretal til brug for deres arbejde syd for grænsen.

Sydslesvigsk Forenings julemærker

Efter Tysklands sammenbrud i 1945 ekspanderede den dansk-sindede bevægelse i Sydslesvig voldsomt, og efter 35 års pause genopstod julemærket i Sønderjylland, da den upolitiske Sydslesvigsk Forening begyndte at udgive julemærker i 1949. Tanken hermed var at give foreningens medlemmer og venner mulighed for at sende hinanden en lille opmuntring til gensidig støtte i den svære tid efter krigen.

Julemærkerne, der markerer Jul i Sydslesvig er siden udgivet hvert år, og nedenfor vises et lille udvalg af disse mærker.

Ill. 7

Ill. 8

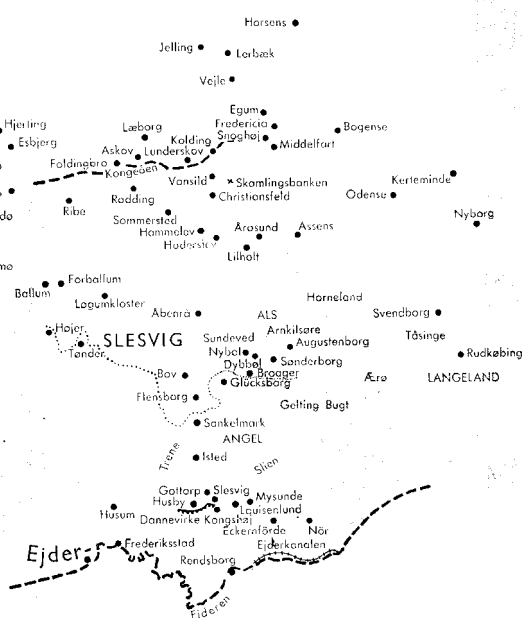
Ill. 9

Ill. 10

Ill. 11

Ill. 1 - Det daværende Sønderjylland

Jernfondets julemærker

Jernfondet begyndte at udgive julemærker i 1909 og fortsatte indtil udbruddet af 1. verdenskrig i 1914, og de nåede således at udgive 5 julemærker. Der var ingen markering af af eller tegn på, at julemærkerne var udgivet i Sønderjylland, og kun bogstaverne J F, som var trykt på mærkerne, viste, at

UDSTILLINGER - MESSER ARRANGEMENTER

Udstillinger / Messer

11.-13. maj:

Frimærkemesse. Essen

24.-28. maj:

Finlandia 2017. Tampere.

13.-15. september:

Autumn Stampex. London.

24. september:

SFK. 25 års Jubilæumsudstilling. Rødovre.

6.-8. oktober:

Stampa 2017. Dublin

14.-15. oktober:

Frimærkemesse. Berlin.

27.-29. oktober:

Nordia 2017. Vejle.

11.-12 november:

Frimærke- Brev- & Postkort Messe 2017. København.

Byttedage

Der er ikke flere byttedage denne sæson.

Diverse

24. september:

SFK fejrer sit 25 års jubilæum med en udstilling, hvor medlemmer af SFK-klubber og Frederiksberg Frimærke Forening inviteres til at deltage. Flere oplysninger på SFK's hjemmeside www.sfk92.dk

Holte og Holte Lokalpost.

Jeg indsamler til min hjemstavns samling alle mærker, breve og pæne postkort med tydeligt Holte stempler.

Ligeledes samler jeg på nr stempler nr 206 efter 1860 (startede først i 1869 i Holte) samt lokalpostmærker eller andet posthistorisk materiale.

Jeg køber meget gerne og også gerne bytte da jeg har en meget stor beholdning af frimærker fra det fleste steder på kloden, købt primært i Schweiz gennem de sidste 10 år.

Kontakt mig venligst på gotttrup@gmail.com.

SFK – Samarbejdende Frimærke Klubber

fylder 25 år i 2017, og det fejres med en udstilling på Tinderhøj Skole, Fortvej, Rødovre

Søndag den 24. september 2017 kl. 10-16.

Alle medlemmer i SFK klubberne samt FFF indbydes til at udstille på udstillingen. Tilmeldingsskemaer udsendes i januar 2017 til klubberne.

Fællesudtalelse af DFF, SFK og FFF

Til trods for indbyrdes forskelle i kredsen af aktive og organiserede frimærkesamlere/filatelister, som her repræsenteres af Danmarks Filatelist Forbund (DFF), Samarbejdende Frimærke Klubber (SFK), og Frederiksberg Frimærke Forening (FFF), er der enighed om, at det seneste års skrivelser om mistillid og svindel indenfor dansk filateli, hvor der er rejst flere spørgsmål end givet svar, ikke medvirker til at øge interessen for vores hobby, og at der nu er behov for en konstruktiv dialog mellem samlere og øvrige aktører inden for vores hobby, frimærkehandlere, postvæsen, auktionshuse og prøvere, som også er vore samarbejdspartnere.

Vi er enige om, at det også er nødvendigt at hæve moralen i egne rækker, og som et første skridt benytte og bakke op om Danmarks Frimærke Handlerforenings etiske retningslinjer fra 2012, der beskriver de minimumskrav, som vi alle stiller og forventer at alle følger, og samtidig indgå i en konstruktiv dialog med de øvrige aktører inden for vores hobby, som også er vores samarbejdspartnere.

Vi har alle en stor opgave i at forbygge og bekæmpe fup og manipulation indenfor vores fælles hobby. Det må derfor også være vores opgave at påvise og beskrive forfalskninger bla. i vores tidsskrifter, således at alle aktører har mulighed for at få den nødvendige og konkrete viden om emnet, og kan træffe egne beslutninger på et kvalificeret og oplyst grundlag.

19. marts 2017

DFH's etiske retningslinier, som kan ses på www.3fff.dk, indeholder en række bestemmelser for DFH's medlemmer, hvoraf 2 umiddelbart er vigtige for samlere i almindelighed.

Stk. 3. Såfremt et medlem af DFH føler sig overbevist om, at en person foretager forfalskninger, reparationer mv. af objekter, og den pågældende søger sådanne objekter solgt, uden at gøre opmærksom på objektets status eller ændrede status, orienteres den nedsatte ekspertgruppe.

Stk. 12. Dersom prøver og sælger er samme person/firma skal der udvises særlig opmærksomhed.

Bytning Sverige-Tyskland-Berlin-DDR- Holland-USSR-og Ungarn

BYTTES SAMME LANDE RETUR

Flemming Stemann Søparken 37
Sørbymagle 4200 Slagelse

FREDERIKSBERG FRIMÆRKE FORENING

Tak for endnu en god FFF sæson

Foråret er her, og det er for alvor tid til at få jord under neglene, og det harmonerer ikke så godt med frimærker, så de og vi får en velfortjent pause.

Årets generalforsamling den 27. marts havde samlet ca. 35 medlemmer. Lidt i underkanten af, hvad vi kunne forvente og håbe, men måske et tegn på tilfredshed med tingenes tilstand og vores aktiviteter?

Formanden indledte mødet med at nævne navnene på de medlemmer, som er afgået ved døden i dette klubår, og generalforsamlingen iagttog en kort stilhed.

Willy Schwaner var dirigent og styrede forsamlingen igennem dagsordenens punkter på sædvanlig kompetent og myndig vis.

I sin beretning understregede formanden vigtigheden af, at alle medlemmer får mulighed for at give deres mening til kende og bidrage med gode ideer til at gøre FFF til en endnu bedre forening, end den allerede er, og opfordrede til, at vi alle værner om det, som er særligt for vores forening: troværdighed og et godt kammeratskab mellem de mange medlemmer med forskellige holdninger og synspunkter, som er helt enige om én ting, det skal være rart og hyggeligt, når vi samles om vores fælles interesse og hobby.

Han nævnte en række af de aktiviteter og initiativer som FFF er kendt for, også uden for medlemskredsen. Vores mandagsmøder, både om aftenen og nu også om eftermiddagen, hvor dagklubben er blevet en gedigen succes, ikke mindst takket være Steinar og Ole's store indsats. Tysklandgruppen, som med Willy og Holger som tovholdere er vokset og har tiltrukket kyndige og vidende folk, som

gerne deler ud af deres erfaring og viden. Vores klubblad, Frimærkesamleren, der anerkendes som en seriøs og læseværdig publikation, som også, sammen med FFF har taget initiativ til at højne moral og etik blandt frimærkehandlere og filatelisten. Et initiativ som har bidraget til, at DFF, SFK og FFF i fællesskab har udarbejdet en udtalelse, som opfordrer til at højne moral og etik i egne rækker og til at bakke op om og følge DFH's etiske retningslinjer. Vi har nu stået for afviklingen af både Post Greenland og Post Forøysen's seneste jubilæums arrangementer i forbindelse med Frimærke- Brev & Postkortmessen i København, hvor vi er en vigtig aktør som forening. En stor tak til de mange medlemmer som bidrager med deres arbejdskraft. Vi har mange anerkendte udstillere og har samlet en stor filatelistisk viden i vores forening. Formanden ser en positiv udvikling, men savner en landsdækkende synliggørelse af dansk filateli. Hos os selv er det ved at være tid til et generationsskifte i bestyrelsen, og der skal arbejdes på 2-4 nye, yngre kræfter til næste år. En stor tak til alle, som har gjort en ekstra indsats for FFF i det forløbne år. En positiv og optimistisk beretning blev fulgt af aflæggelse af et positivt regnskab, som udviste et samlet årsresultat på 109.000 kr. Både beretning og regnskab blev enstemmigt godkendt. Alle valg var genvalg med akklamation. Bestyrelsen takker for opbakningen til vores arbejde og ønsker god sommerferie til alle medlemmer og på gensyn til september.

Venlig hilsen
Bestyrelsen

MØDEPROGRAM

Dagklub:

1. og 3. mandag i måneden kl. 12.30 – 15.00. Vi snakker, bytter og der er en mindre auktion.

Aftenklub:

Hver mandag kl. 19.30, dørene åbnes kl. 18.30. Vi bytter, og på alle almindelige mødeaftener slutter vi med Martins auktion. Gæster er velkomne.

Se hjemmeside www.3fff.dk og benyt kalender ved at trykke på den dato du ønsker at kigge på. Du kan også se de kommende måneder.

September:

4. Dagklub. Aftenklub. Velkommen til den nye sæson. Sommerens fund. Sidste nyt.
11. Aftenklub. Holger Vilstrup holder foredrag. "Postale forhold i Østeuropa under 2. Verdenskrig."
19. Dagklub. Aftenklub. Åben bytteaften. Pluk i restsamlinger og køb fra dubletcirkulationen. Tysklandgruppen holder møde.
26. Aftenklub. Finn Bjerregaard holder foredrag. "Kampens rytter fra Sudan. Motiv i mere end 100 år."

Oktober:

2. Dagklub. Aftenklub. Martin Christiansen holder foredrag. Titel i næste nummer.
9. Aftenklub. Johnny Speich holder foredrag. "Nederlandsk Indien".
16. Dagklub. Aftenklub. Åben bytteaften. Pluk i restsamlinger og køb fra dubletcirkulationen. Tysklandgruppen holder møde.
23. Aftenklub. Finn Bjerregaard holder foredrag. "Martin Luther. Teolog på frimærker og postkort".
30. Medlemmernes aften. Tag noget med fra din samling og lad os se, hvor forskelligt vi samler.

Læs mere om de enkelte foredrag på hjemmesiden www.3fff.dk/foredrag.

Frederiksberg Frimærke Forening (FFF)

Hjemmeside: www.3fff.dk med aktivitetskalender

FFF - Klubblad: Frimærkesamleren. 6 numre årligt.

Fast mødested: VOC, Gammel Jernbanevej 25, Valby.

FFF - Dagklub 1. og 3. mandag på 2. sal 13-16.
Kontakt Steinar Hansen tlf. 30250142)

FFF - Aftenklub mandage 19:30 til 21:30 på 3. sal.
(3. mandag åben byttedag).

FFF - Auktioner: Martin Christiansen tlf. 23726989 el.
emchristiansen@webspeed.dk,
storauktion: 1-2 gange årligt og mandagsauktioner 3 gange hver måned

FFF - Arbejdsgruppe: »Tyskland« Kontakt Willy Schwaner
tlf. 25672823 schwaner.willy@gmail.com

FFF - Arbejdsgruppe : »Dansk stålстик«
Kontakt Lars Stokbæk tlf. 61662986 lfsfsd@gmail.com

FFF - Arbejdsgruppe: »Grønland/Færøerne«
Kontakt info@3fff.dk eller Flemming Petersen

FFF - Rejseklub: Arrangerer rejser, med partner, i forbindelse med udstillinger i udlandet.
Poul Høj tlf. 24971197 el. piapoul@post.tele.dk .
Per Fæster Sørensen tlf. 20623165 el. perfaester@gmail.com

Formand: Flemming Petersen
tlf. 44 44 34 12 el. info@3fff.dk

Næstformand: Finn Bjerregaard
tlf. 58 85 96 81 el. Terpander@gmail.com

Bogholderi: Ruth Petersen
Tlf. 44 44 34 12, el. info@3fff.dk
FFF - Kontingent Sjælland kr. 400,-. Øvrige kr. 300,-.
Samlever uden blad kr. 200,-
FFF konto nummer: reg. 5023-0001032157

Frimærker på auktion

bruun-rasmussen.dk